

UZGOJ GOVEDA

ISSN 1848-2163

GLASILO SREDIŠNJEG SAVEZA HRVATSKIH UZGAJIVAČA SIMENTALSKOG GOVEDA
I SREDIŠNJEG SAVEZA UDRUGA HRVATSKIH UZGAJIVAČA HOLSTEIN GOVEDA

GODIŠTE 9 • BROJ 1 (23) • SIJEČANJ 2019.

Uzgoj visokomliječnih krava

– izazov za Bačanije iz Rumenjaka

ReproVet

Centar za skladištenje sjemena goveda HRO001006
Gornja Rijeka

jetstream

BCF
innovative trading

EVOLUTION
International

DoveaGENETICS

Veterinarska stanica Križevci d.o.o., Potočka 35, 48260 Križevci
reprovvet@vskrizevci.hr, GSM: +385 954800020, +385 954800008

Urednički odbor

Zdravko Barać
Ivica Hajdina
Damir Horvatić
Zdenko Ivkić
Branko Kolak
Pero Mijić
Davor Pašalić
Damir Pejaković
Marija Špehar
Ivica Vranić

Glavni urednici

Josip Crnčić
Željko Picig

Izvršni urednik

Zoran Bašić

Osnivači

H.U.SIM, Sveti Ivan Žabno
SUHUUH, Đakovo

Izdavač

Hrvatska mljekarska udruga,
Zagreb
Vera Volarić, predsjednica

Uredništvo

Trg K. Lukaša 26,
48214 Sveti Ivan Žabno
Tel.: 048/270-996
e-mail: husim@net.hr
Ured Križevci:
Ulica I. Z. Dijankovečkog 12,
48260 Križevci
Tel: 048/270-186
e-mail: suhuhhrvatska@gmail.com
MB H.U.SIM: 2569566
OIB H.U.SIM: 97248968965
MB SUHUUH: 2369869
OIB SUHUUH: 37444001149

Žiroračun

H.U.SIM: HR5223600001102115638
SUHUUH: HR1523600001102020592

Grafičko oblikovanje i tisak

“Hlad”, Nikole Halpera 1, Pluska
www.hlad.hr

Naklada: 5000 kom.

Naslovnica: Lorena Bačani i krava
Saloma pobjednica izložbe u Gu-
dovcu 2018.

Poštovanim uzgajivačima simentalskoga i holstein goveda te svim čitateljima glasila Uzgoj goveda želimo puno sreće, zdravlja i poslovnog uspjeha u 2019. godini.

Još jedna godina je iza nas te naše glasilo ulazi u devetu godinu izdavanja. Kao i svih prijašnjih godina, tako smo se i prethodne trudili da vam kroz naš časopis pružimo što je moguće više stručnih informacija vezanih za uzgoj, stručnih savjeta za rješavanje problema u uzgoju goveda, ali i informacija o djelovanju naših uzgajivačkih saveza.

Nadamo se da smo u tome i uspjeli. U tom smislu nastavljamo i dalje te u ovom broju kao stalnu rubriku objavljujemo preporuke bikova za u.o. za obje pasmine, razgovor s našim vrhunskim uzgajivačem Dejanom Bačanijem, izvještaje s međunarodnih radionica gdje su sudjelovali predstavnici uzgajivača, te zanimljiv tekst o osnivanju i radu priznate proizvođačke organizacije za govede meso u RH kojoj su odobrena značajna sredstva iz Mjere 9 PRR za provođenje programa (poslovnog plana) u trajanju od pet godina.

Ovom prilikom želimo zahvaliti svim članovima uređivačkog odbora, kao i svim kolegama koji su pisanjem svojih tekstova dali velik doprinos razvoju i opstanku časopisa, kolegama i prijateljima iz Hrvatske mljekarske udruge na iznimno korektnoj suradnji svih ovih godina, ali dakako i sponzorima bez kojih izdavanje ovog časopisa ne bi bilo moguće.

Josip Crnčić i Željko Picig,
Hrvatska poljoprivredna agencija

*Predsjednik H.U.SIM.-a
Damir Horvatić*

Uvodna riječ predsjednika H.U.Sim.-a

Poštovani kolege uzgajivači i dragi čitatelji, ušli smo u novu 2019. pa ću podsjetiti na aktivnosti saveza u protekloj godini. Sukladno zakonu i potpisanom ugovoru između saveza i HPA, i u protekloj godini redovan posao saveza bio je upisivanje u matičnu knjigu muških i ženskih grla iz uvoza, kao i izdavanje rodovnika pri unutarnjem prometu ženskim i muškim uzgojno valjanim grlima. Prošle godine zabilježena je povećana potražnja izdavanja rodovnika vezano za provedbu mjere potpore kupnji steonih junica mliječnih i kombiniranih pasmina goveda. No nažalost, još uvijek većina uzgojno valjanih ženskih rasplodnih grla ide u promet bez izdanog rodovnika, Stoga i ovim putem ponovno upozoravam naše uzgajivače da poštuju Zakon o stočarstvu. O tom smo problemu početkom prošle godine obavijestili Ministarstvo poljoprivrede i s njima i razgovarali, ali nažalost nikakav konkretan dogovor nije postignut.

Moram spomenuti - iako ove godine u Hrvatskoj nije bilo vakcinacije goveda protiv bolesti kvrgave kože, njezin se negativan utjecaj još uvijek osjeća. Naime, Hrvatska je cijelu 2018. godinu imala poseban status u odnosu na druge članice EU-a vezano za navedenu vakcinaciju pa nije mogla izvoziti živu stoku ni sjeme bikova u druge članice EU-a. Zbog toga je propao izvoz jednoga našeg bika u centar za reprodukciju u Češkoj, kao i izvoz sjemena nekih drugih bikova. U trenutku pisanja ovog teksta dobili smo informaciju da je po pitanju bolesti kvrgave kože status Republike Hrvatske promijenjen te više nećemo imati ovakvih problema.

Savez je i prošle godine nastavio s edukacijom uzgajivača i promocijom saveza i uzgoja simentalca kroz izdavanje ovog časopisa, ali i kroz sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija. Tako je prošle godine predstavnik saveza sudjelovao u radu upravnog odbora Europskog saveza uzgajivača simentalke pasmine goveda u Češkoj. Na Jesenskom međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Gudovcu, pak, već smo tradicionalno s našim kolegama iz SUHUH.-a imali promotivni štand i dijelili promotivne materijale. Već dugi niz godina savez daje novčane nagrade pa smo i prošle godine novčano nagradili uzgajivače čija su grla proglašena najboljima u sklopu Državne izložbe simentalke pasmine goveda.

Kao i prethodnih godina, tako je i 2018. naglasak djelovanja saveza bio na provedbi uzgojnog programa, prije svega kroz provođenje genotipizacije. Prošle su godine preuzeta dva domaća bika iz programa genotipizacije. Jedan je preuzet u CUO Varaždin, dok je drugi preuzet u CUS Osijek. Sjeme oba bika dostupno je na našem tržištu. Više o navedenim bikovima mogli ste pročitati u prethodnim brojevima našeg časopisa. Prošle godine genomski smo testirali 66 uglavnom muških grla i dobili jednog bika koji svojim uzgojnim vrijednostima zadovoljava kriterije za preuzimanje u centar za reprodukciju, a ovih dana trebao bi biti i preuzet u CUO Varaždin. Osim tog bika, dobiveno je i nekoliko bikova koji su bili na korak do preuzimanja u centar za reprodukciju, te mnoštvo bikova koji svojim uzgojnim vrijednostima zaslužuju biti korišteni u prirodnom pripustu. Stoga pozivam uzgajivače koji koriste bikove za prirodni pripust da umjesto kupnje netestiranih bikova lošijeg rodoslovlja, kupe i koriste bikove s genomskim testom, a koji su proizašli iz domaćega uzgojnog programa, kako bi na taj način mogli očekivati genetski napredak svojih stada.

Na kraju vam svima želim puno sreće, zdravlja i zadovoljstva u novoj 2019. godini.

Uvodna riječ predsjednika SUHUH-a

Poštovani uzgajivači, čitatelji i dragi prijatelji!
Prvi broj glasila Uzgoj goveda izašao je iz tiska u 2019. godini. U ovom ću se broju uvodno osvrnuti na organizaciju tradicionalne Državne izložbe holstein pasmine goveda u Gudovcu.

Čestitam svim uzgajivačima koji su sudjelovali na toj izložbi, a najveće čestitke nagrađenima. U savezu svake godine vodimo brigu oko uređenja krava i svi zainteresirani uzgajivači dobili su šišače i sve potrebno za uređivanje krava. Osim toga, svi su uzgajivači opet nosili iste bijele majice s logom SUHUH-a pri predvođenju krava, a prvi put osigurali smo im i hlače.

Tom smo prilikom opet osigurali novčane nagrade za prva tri mjesta u kolekciji i za šampionsko grlo. Na našem izložbenom prostoru bili smo na usluzi uzgajivačima, ali i svim posjetiteljima sajma.

Spomenimo da ćemo i u ovoj godini mlade uzgajivače zajedno sa strukom voditi na međunarodne edukacije vezane za ocjenu krava.

Moram istaknuti da sam s potpredsjednikom Vlade RH i ministrom poljoprivrede Tomislavom Tolušićem potpisao ugovor o sufinanciranju rada saveza. Ugovori su rezultat javnog poziva koji je provelo Ministarstvo poljoprivrede, a sredstva su namijenjena sufinanciranju nabave opreme za provedbu postupaka ispitivanja proizvodnosti i testiranja propisanih uzgojnim programom, DNK verifikaciju roditeljstva, označavanje životinja te genomsko testiranje i ostalo. Najavljeno je kako će sredstva i u ovoj godini biti povećana, što bi nam trebalo dodatno olakšati provedbu zadanih programa.

Sve programe zadane na godišnjoj skupštini saveza provodimo, a na kraju ću istaknuti i kako pri prometu uzgojno valjanih rasplodnih grla holstein pasmine goveda uzgajivači trebaju zatražiti izdavanje uzgojne dokumentacije - rodovnika.

Želim vam sve najbolje povodom božićnih i novogodišnjih blagdana. Sretno!

*Predsjednik SUHUH-a
Branko Kolak, dipl. ing.*

Najviša razina bikova u preporukama za simentalški uzgoj

Za Odbor za uzgoj i preporuke bikova HUSIM-a
Damir Pejaković, dipl.ing.agr.

- **Sjajne vijesti: svi naši bikovi u AT/DE bazi zar.at - za lakše sparivanje**
- **Najbolja ponuda do sada: čak 19 vrhunskih, pouzdanih bikova**
- **HERZSCHLAG - podiže standarde mliječnosti na najvišu razinu**
- **Ponuda mladih bikova osvježena najnovijim linijama**

HERZSCHLAG - najmlječniji simentalški bik, i ne samo to...

HERZSCHLAG je glavna tema zadnje objave uzgojnih vrijednosti bikova. Među brojnim Huterinim sinovima koji su masovno korišteni već kao mladi bikovi, ističe se Herzs-chlag kao ekstremno mliječni bik, ali ne samo to. Njegova prva objava uzgojnih vrijednosti bazirana na podacima iz proizvodnje (139 kćeri) i ocjene eksterijera (67 kćeri) pokazuje da je to "izvanserijski" bik u nekoliko vrlo važnih svojstava: mlijeko - MW 143 +1.737kg! - nezabilježeno do sada, i to u kombinaciji s odličnim mesnim svojstvima - FW 110 (super prirast 123 i klase mesa 110). K tome, gotovo je nevjerovatno da "donosi" super vimena (indeks 123), a ima i odličan okvir (111) te vrlo brz protok mlijeka (123). Njegov je nedostatak, kao i kod većine bikova iz Huteri-linije, lošiji fitness. Indeks težine teljenja pouzdano je dobar (107), može se koristiti na junicama pa ga preporučujemo za osjemenjivanje mnogobrojnih junica našeg **Mozille**, ali i za većinu plotkinja od bikova izrazitog fitnesa (Wald-lera, Walfrieda, Hurlyja, Wobblera, Royala, Wendlingera).

Isto vrijedi i za Herzs-chlagova sina, novoga mladog bika kojega preporučujemo i kao bikovskog oca - **HAYABUSA**.

U protekla četiri mjeseca "zvijezda" prethodne obja-ve uzgojnih vrijednosti **MAHANGO Pp** dobio je velik broj novih kćeri u testu i odlično je zadržao najvišu razinu in-deksa (GZW 138, 94%). Indeks vimena očekivano mu je pao na prosječnih 102, najviše zahvaljujući nepovoljnom položaju i dužini sisa (preduge i stršeće). To se naravno odrazilo i na indekse vimena njegovih mnogobrojnih si-nova pa je neophodan oprez pri sparivanju s bikovima iz te linije, jer mnogi već kao mladi bikovi imaju loše in-dekse vimena.

Vodeći dvojac top-liste pouzdanih bikova **WABAN** i **HURLY** zadržali su svoje uzgojne vrijednosti na najvišoj razini, baš kao i **WOBLER**, za kojega je vrijedno spome-nuti da su njegove ocijenjene kćeri u 3. laktaciji (48) po-kazale iznimnu kvalitetu vanjštine, bolju nego u 1. lakta-ciji. To je odlika bika koji pouzdano donosi visoku dugo-vječnost (123), a povezano je s odličnom perzistencijom (114), zdravljem vimena (114) i povećanjem proizvodnje kroz laktacije (110). Sve to Wobblera čini najkompletni-jim pouzdanim bikom najviše moguće razine.

Novi vrhunski bikovi za najšire korištenje

Osim Herzs-chlaga, u preporukama ističemo još nekoliko novih izvrsnih, pouzdanih bikova, koje može-te intenzivno koristiti. **HARIBO** je dobio prve progene testove i solidno je zadržao visoke vrijednosti indeksa tipičnog Huterina profila: visoka mliječnost s jakim % m.masti, odlična perzistencija i protok mlijeka, meso prosječno, kao i fitness, a kod eksterijera noge bolje od vimena. **EVERGREEN** se može pouzdano masovno ko-ristiti za značajno povećanje mliječnosti (MW 130 +1.147 kg, 99%), bez narušavanja mesnih svojstava, fitnesa i vanjštine. Novi bik u preporukama iz Manigo-linije **MO-GUL** (polubrat našeg Mozille i čuvenog Minta) pokazuje tipičan Manigov nasljedni profil, uz nešto manju količinu mlijeka, bolju mesnu komponentu i vrlo dobro vime.

Posebno preporučujemo novog bika iz "S"-linije (Se-rano-Safir-Samura), znakovita imena **SEHRGUT** (vrlo do-

bar). Za njega možemo biti sigurni da će tu liniju “izvući” na sami vrh europskog uzgoja, jer će biti ekstremno puno korišten u najboljim stadima, na najboljim plotkinjama kao bikovski otac. Činimo to i mi. Sehrgut odlično paše na plotkinje aktualnih najjačih linija, ima vrlo povoljan nasljedni profil, pouzdano je testiran i u Bavarskoj i u Austriji, ima provjereno laka teljenja (118) i vitalnost teladi (116) pa će biti masovno korišten i na junicama. Za povjerenje uzgajivača i najmasovnije korištenje Sehrgut ima i silno jak pedigree s majčine strane - vrlo dugovječna familija jako mliječnih krava odličnog eksterijera: majka 9 teljenja - ext. 8-7-8-8, m. majka 7 teljenja - ext. 8-7-8-9, mm. majka 7 teljenja - ext. 9-8-8-8. Sehrgut kombinira vrlo visoku mliječnost s odličnim zdravljem vimena (117) i povećanjem proizvodnje kroz laktacije (116). Meso, okvir i mišičavost su prosječni, noge solidne, a vimena izrazito prostrana s jakim središnjim ligamentom. Oprez pri sparivanju neophodan je jedino kod dubine vimena (90) i dužine sisa (malo preduge 114). I Sehrgut se može koristiti za osjemenjivanje brojnih junica našeg bika Mozille.

Majka Emil:
9 tel. max. 13,927-4,21-3,48 >100.000kg 8-7-8-8

SEHRGUT - pouzdano vrhunski bik iz TOP familije

SEHRGUT - kćeri najčešće crvene i šarene, ali i mliječne...

Dva “naša” bika u TOP 10

U samom vrhu europskog uzgoja, na TOP 10 listi pouzdano testiranih bikova, nalazimo dva dobro poznata imena: br.6. GZW 136 - **VINCENZO** i br.9. GZW 134 - **POLARSTERN!** To je za naš uzgoj vrlo povoljno, jer su ta dva bika bila na “privremenom” radu u CUO Varaždin i imaju veliki broj potomaka. Vrlo je važno ciljano sparivati nove bikove na kćeri tih dvaju bikova jer su specifičnih svojstava, svaki s jednom ozbiljnom “manom”: Vincenzove kćeri neophodno je sparivati s bikovima vrlo dobrih indeksa nogu, a treba povećati i okvir. Trenutna ponuda ima brojne Mahangove sinove i to je linija koja dobro paše na Vincenzove kćeri. Dakle primjerice, u stadima krava dojilja naš MASIV Pp odlično ide na Vincenzove kćeri, a dobro paše i bik Hias. Polarsternu je ozbiljan nedostatak vime (94), i to osobito prednje vime i stršeće sise (pa ga više i nema u preporukama). Zato na njegove kćeri odlično paše Huterina linija (Herzschlag, Haribo, Hevin BB) te Royal i Mozilla. Dobrim kombinacijama - sparivanjem ove vrlo kvalitetne linije mogu se iskoristiti u uzgoju najviše razine, naravno, primarno za uzgoj novih plotkinja, ali i novih bikova - kandidata za genotipizaciju, a izvrsne su i u stadima krava dojilja u mesnom segmentu.

VINCENZO - GZW 136 - na kćeri mu paše Mahango-linija

POLARSTERN - GZW 134 - na kćeri mu paše Huterina-linija

Pomlađena lista mladih bikova

Mladi bikovi razmjerno dugo bilježe status mladog bika (3-3,5 godine) i mnogi se cijelo to vrijeme manje ili više koriste u osjemenjivanju samo na temelju genomskih testova. Kroz to vrijeme mijenjaju se i genomski indeksi bikova, najviše zbog promjena indeksa bikova koji čine njihove pedigree (očevi, majčini očevi). Najveće promjene moguće su u tzv. kategoriji "mladi bik od mladog bika" (pouzdanost jedva veća od 60%) i njihovo korištenje treba biti vrlo ograničeno. No, trendove u uzgoju moramo pratiti pa ne smijemo zanemariti one uzgajivače koji uz malo više rizika žele ostvariti najbrži napredak i ciljano, pametno koriste takve mlade bikove. U ovim preporukama navodimo četiri takva nova bika iz aktualnih linija: **IVARIS** je bik u dobi od jedva godinu i pol (pouzdanost 60%), a otac mu je Imperativ (3,5 godine, 71% pouzdanost) najbolje rangirani Impressionov sin. S majčine strane izrazito je mliječna kombinacija Weburg x GS Rumgo. Ivaris trenutno spada u nekoliko bikova s najvećim indeksom na mlijeko (MW 136 +1.306kg) uz vrlo dobre indekse za fitness (115) i vime (112). **HAYABUSA** je već spomenut kao Herzs Schlagov sin koji paše na

Mozilline kćeri. Ima vrlo slične indekse kao i Herzs Schlag, uz vrlo zanimljivu majčinu stranu pedigreea Zaspin x GS Rumgo x Wal. **HAPPYEND** je za sada prvi i jedini Hurlvey sin kojega imamo na raspolaganju, a ima vrlo neobičajeni pedigree s majčine strane Zauber x Malfina x Webal. **ESKIMO** je bik koji ima čak +17 GZW bodova više od svojega oca Epinala, i to zahvaljujući sjajnom genetskom profilu majke (Wobbler x GS Rumgo x Imposium), krave Anis koja ima pet sinova u centru za UO s izrazito visokim indeksima mlijeka, a Eskimo još ima i odličan fitness i eksterijer.

Na listi mladih bikova navodimo 24 imena - smanjite rizik od neuspjeha koristeći više bikova po manji broj osjemenjivanja i nemojte gledati samo gGZW indeks - primjerice Herzs Schlag je prije godinu dana imao gGZW 125 - danas ima 137! Njegov polubrat Hotrocket imao je 128 - danas ima 119!?

Do sljedećih preporuka za korištenje bikova u svibnju nastojmo spasiti što više ženske teladi od klanja - trebat će junica...

POUZDANI - PROGNO TESTIRANI BIKOVI (najviše koristiti) = 19 bikova

Ime bika	otac / majčin otac	centar* i HB	sjeme ili živ	GZW indeks	MW mlijeko	Mkg mlijeko	FW meso	FIT fitness	težina teljenja	protok mlijeka	okvir	noge	vime
WABAN	Wille / Zahner	VŽ 8577	sjeme	140	125	+988	97	122	95	106	103	89	105
HURLY	Hulkor / Segó	VŽ 8309	sjeme	139	121	+1.112	114	118	119	81	105	109	114
MAHANGO Pp	Mungo / Round up	RVet 8414	sjeme	138	126	+1.089	112	114	110	96	121	112	102
HERZSCHLAG	Hutera / Wildwest	VŽ 8444	sjeme	137	143	1.737	110	94	107	123	111	102	123
VINCENZO	Reumut / Humid	VŽ 8271	živ	136	117	+530	130	112	112	109	93	90	106
WOBBLER	Watnox / Mandela	Ngen 8521	sjeme	134	119	+995	107	116	118	102	104	114	107
VILLEROY	Reumut / Ettal	VŽ 8606	sjeme	134	116	+672	117	116	105	112	90	109	111
SEHRGUT	Serano / Winnipeg	VŽ novi	sjeme	131	125	+1.054	104	111	118	104	100	108	106
ERBHOF	Eilmon / Weinold	RVet 8627	sjeme	131	123	+773	118	104	115	113	92	110	108
ROYAL	Romario / Resolut	VŽ 8403	živ	131	115	+852	115	115	108	99	100	97	114
WENDLINGER	Wille / Gebalot	RVet 8321	sjeme	130	121	+1.148	95	116	105	118	103	122	106
WALFRIED	Wal / Malefiz	RVet 8454	sjeme	130	113	+591	102	123	111	93	106	105	106
VITAMIN	Vanadin / Winnipeg	VŽ 8611	sjeme	130	109	+399	136	113	103	92	110	101	110
EVERGREEN	Everest / GS Rau	VŽ 8356	sjeme	129	130	+1.147	101	100	110	108	95	106	106
MOGUL	Manigo / Vanstein	VŽ 8700	sjeme	129	116	+342	116	114	112	93	107	116	115
MINT	Manigo / Rau	Ngen 8438	sjeme	128	118	+1.013	95	115	103	109	100	128	120
HARIBO	Hutera / Rurex	Ngen 8441	sjeme	127	129	+1.078	98	105	120	117	96	114	103
MAGIC	Manton / Hullock	Ngen 8360	sjeme	127	111	+340	106	118	109	103	100	118	109
VOTARY P*S	Ruhmreich / Rumgo	RVet 8623	sjeme	123	119	+1.005	103	107	115	98	117	108	117

MLADI - GENOMSKI TESTIRANI BIKOVI (koristiti po manji broj doza od više bikova) = 24 bika

Ime bika	otac linija	centar* i HB	sjeme ili živ	gGZW indeks	MW mlijeko	Mkg mlijeko	FW meso	FIT fitnes	težina teljenja	protok mlijeka	okvir	noge	vime
MANNA	Mahango / Janda	VŽ 8612	sjeme	139	130	+1.125	118	114	102	103	117	108	104
GS MAURIZIO	Mahango / Wohltat	OS 8663	živ	138	125	+1.040	118	117	109	110	100	115	96
IVARIS	Imperativ / Weburg	VŽ novi	sjeme	136	136	+1.306	97	115	111	109	94	106	112
HAYABUSA	Herzschlag / Zaspin	VŽ novi	sjeme	135	134	+1.321	110	104	100	120	113	114	122
VARTA	Valeur / Vogt	Ngen 8560	sjeme	135	125	+889	109	119	110	100	104	102	118
WORLD CUP	Wertvoll / Watt	Ngen 8680	sjeme	134	125	+1.155	106	121	112	100	113	104	116
MOREMI PP*	Mahango / Marmor	RVet 8412	sjeme	134	123	+958	116	117	120	109	96	109	100
POSSMANN	Polaroid / Everest	VŽ 8578	sjeme	132	126	+785	118	112	105	95	92	101	99
MILAN	Mahango / Hulkor	Ngen 8635	sjeme	132	118	+988	116	118	114	108	108	100	109
HAPPYEND	Hurly / Zauber	VŽ 8684	sjeme	131	125	+911	108	114	105	96	113	112	108
ESKIMO	Epinal / Wobbler	Ngen novi	sjeme	131	124	+1.331	108	113	117	108	101	107	112
HIAS	Haribo / Polarbaer	VŽ 8653	živ	129	130	+734	114	104	104	110	91	120	103
VERSMOLD	Reumut / Manitoba	RVet 8624	sjeme	129	119	+743	110	116	127	108	99	97	113
MARTINEZ	Mahango / Waldbrand	OS 8678	HR živ	128	121	+716	97	121	112	100	113	104	101
VILLARIVA	Villeroy / Wille	VŽ 8654	živ	128	114	+651	112	119	113	103	93	103	111
ZUGSPITZE	Zepter / Hutera	VŽ 8652	živ	126	130	+966	101	103	105	111	91	114	115
GS WATTKING	Watt / Reumut	Ngen 8555	sjeme	126	123	+1.225	115	103	92	119	107	100	117
MOZILLA	Manigo / Wille	VŽ 8511	HR živ	126	119	+552	96	121	114	87	100	125	125
MASIV Pp	Mahango / Vulcano	VŽ 8655	HR živ	126	119	+787	116	110	102	86	111	113	93
ETOSCHA	Everest / Idiom	RVet 8534	sjeme	126	117	+529	120	111	112	102	112	107	115
VIGOR *FH5	Reumut / Zauber	OS 8512	HR živ	125	128	+841	105	98	107	127	107	102	106
PERFEKT	Pandora / Hutera	Ngen 8559	sjeme	121	124	+1.050	94	105	105	112	112	117	118
WAMURES	Waldbrand / Resolut	VŽ 8369	HR živ	120	114	+411	106	106	100	113	108	110	109
HEVIN BB	Hutera / Imposium	VŽ 8523	HR živ	118	126	+786	96	98	95	117	109	102	113

*VŽ = Centar za UO Varaždin

OS = Centar za unapređenje stočarstva Osijek

RVet = ReproVet – Veterinarska stanica Križevci

Ngen = Nova-Genetik Križevci

AKTUALNI BIKOVSKI OČEVI

POUZDANI PROGENO-TESTIRANI BIKOVI

SVI BIKOVI BEZ GENSKIH DEFEKATA

SEHRGUT Serano x Winnipeg HB novi Varaždin	super za junice	gGZW 131 (90%) 229 kćeri MW 125 +1.054 -0,14 +0,02 pers. 107 protok 104 FW 104 FIT 111 (86%) težina teljenja 118 (98%)	eksterijer: 126 kćeri (91%) okvir mišić. noge vime 100 95 108 106
ERBHOF Eilmon x Weinold HB 8627 ReproVet	super za junice	gGZW 131 (90%) 144 kćeri MW 123 +773 -0,07 +0,15 pers. 114 protok 113 FW 118 FIT 104 (89%) težina teljenja 115 (99%)	eksterijer: 77 kćeri (88%) okvir mišić. noge vime 92 96 110 108
VITAMIN Vanadin x Winnipeg HB 8611 Varaždin	samo za krave	gGZW 130 (88%) 160 kćeri MW 109 +399 -0,08 +0,00 pers. 119 protok 92 FW 136 FIT 113 (85%) težina teljenja 103 (98%)	eksterijer: 96 kćeri (90%) okvir mišić. noge vime 110 132 101 110
VOTARY P*S Ruhmreich x Rumgo HB 8623 ReproVet	super za junice	gGZW 123 (93%) 415 kćeri MW 119 +1.005 -0,12 -0,13 pers. 94 protok 98 FW 103 FIT 107 (91%) težina teljenja 115 (99%)	eksterijer: 142 kćeri (92%) okvir mišić. noge vime 117 116 108 117

SEHRGUT

IVARIS

HAYABUSA

WORLD CUP

Pouzdana, progeno testirane bikove koristite slobodno u najboljim familijama krava i na najboljim junicama - ciljano sparujte. Mlade bikove koristite puno opreznije, nikako nemojte jednoga bika puno koristiti koliko god vam se savršen činio – to se posebno odnosi na najmanje pouzdane bikove (kategorija mladi bik od mladog bika), to su: IVARIS, HAYABUSA i WORLD CUP. Naravno, svi naši mladi bikovi mogu se i dalje koristiti kao bikovski očevi, osobito u stadima u kojima još nisu dobili priliku u najboljim familijama krava – podsjećamo, naši bikovi su: **MARTINEZ, MOZILLA, MASIV Pp, VIGOR, WAMURES i HEVIN BB.**

MLADI GENOMSKI-TESTIRANI BIKOVI

IVARIS Imperativ x Weburg HB novi Varaždin	može za junice	gGZW 136 (60%) 3. od 14 Imperativ - sinova MW 136 +1.306 -0,02 +0,03 pers. 108 protok 109 FW 97 FIT 115 (63%) težina teljenja 111 (66%)	eksterijer (61%) okvir mišić. noge vime 94 95 106 112
HAYABUSA Herzs Schlag x Zaspin HB novi Varaždin	samo za krave	gGZW 135 (62%) 8. od 48 Herzs Schlag - sinova MW 134 +1.321 +0,01 -0,06 pers. 101 protok 120 FW 110 FIT 104 (65%) težina teljenja 100 (62%)	eksterijer (64%) okvir mišić. noge vime 113 100 114 122
VARTA Valeur x GS Vogt HB 8560 NovaGenetik	dobar za junice	gGZW 135 (70%) 1. od 8 Valeur - sinova MW 125 +889 -0,01 +0,03 pers. 113 protok 100 FW 109 FIT 119 (72%) težina teljenja 110 (99%)	eksterijer (68%) okvir mišić. noge vime 104 105 102 118
WORLD CUP GS Wertvoll x Watt HB 8680 NovaGenetik	dobar za junice	gGZW 134 (62%) 2. od 8 GS Wertvoll - sinova MW 125 +1.155 -0,13 -0,07 pers. 105 protok 100 FW 106 FIT 121 (65%) težina teljenja 112 (96%)	eksterijer (62%) okvir mišić. noge vime 113 103 104 116
MOREMI PP Mahango x Marmor HB 8412 ReproVet	super za junice	gGZW 134 (67%) 13. od 63 Mahango - sin 2. PP - bezrožni MW 123 +958 -0,02 -0,09 pers. 118 protok 109 FW 116 FIT 117 (70%) težina teljenja 120 (97%)	eksterijer (66%) okvir mišić. noge vime 96 108 109 100

NAŠI BIKOVI - svi na "ZAR-listi"!

Za Odbor za uzgoj i preporuke bikova HUSIM-a, Damir Pejaković, dipl.ing.agr.

Imamo sedam aktivnih simentalčkih bikova u zajedničkoj AT/DEU (*GZL-Fleckvieh*) bazi bikova i svatko ih može analizirati i koristiti u ciljanom sparivanju koristeći pretraživač na web stranici www.zar.at. To je za naš uzgoj velika stvar, posebice ako se usporedimo primjerice sa slovenskim uzgojem simentalca, koji ima samo jednog takvog bika. Kratki osvrt na naše bikove (redom prema dobi):

WAUS je bio prvi HR-bik koji je korišten u osjemenjivanju u Austriji i ondje ima 53 kćerke u proizvodnji (najstarije već u 3. laktaciji) i 23 kćerke s ocijenjenom vanjštinom. Jedini je Winnerov sin u bazi bikova. U zadnjoj objavi njegov UV ukupni indeks porastao je za 3 boda, na solidnih GZW 117 - genetski profil: krave velikog okvira, solidnog eksterijera i fitnesa, natprosječne proizvodnje mlijeka, odličan za meso - glavni nedostatak je genski defekt TP. Najvažnije: Waus je bio prvi, postavio je letvicu visoko i nije razočarao.

WAMURES je u fazi čekanja progenih testova iz Bavorske, gdje ima do sada 173 teladi. U 2019. godini očekujemo prvo testove na meso pa onda i sve ostale. U usporedbi s drugim sinovima bika Waldbranda, Wamures odlično stoji (2. je od 33 bez gen-defekata) i s pravom se nadamo da će ostati među najboljima i kad dobije progene testove. U našem su uzgoju počela teljenja Wamuresovih junica i prvi su dojmovi uzgajivača odlični.

MOZILLA je počeo dobivati ozbiljniji broj teladi u Bavorskoj - do sada ih je 235 od junica i 270 od krava pa je uvelike porasla njegova pouzdanost indeksa težine teljenja - 114 (94%) i vitalnosti teladi - 124 (71%). Brojke su fascinantne: potrebna pomoć veterinarima pri teljenju - samo 1,3% kod junica i 1,1% kod krava. Definitivno, Mozilla je iznimno dobar i za junice, što potvrđuju i iskustva naših uzgajivača. Zbog jedinstvene kombinacije indeksa mlijeka (119), fitnesa (121), vimena (125) i nogu (125), Mozilla do sada ima više od 1500 prvih osjemenjivanja u Bavorskoj. To nam jamči i visoku pouzdanost progenih testova, koje očekujemo u 2020. godini, a do tada se nadamo dobrim genomskim testovima njegovih potomaka, kako kod nas, tako i u Bavorskoj.

VIGOR je na "ZAR-listi" Reumutovih sinova odličan 11. od 64. Premda neće imati progene testove u AT/DE sustavu, moramo ga iskoristiti u ciljanom sparivanju za uzgoj kvalitetne teladi za genotipizaciju. Ima iznimno visoke indekse mliječnosti, protoka mlijeka, uz dobar eksterijer te idealan položaj sisa. Oprez u sparivanju je nužan zbog genskog defekta F5.

HEVIN BB smjestio se na poziciju br. 52 od 88 Huterinih sinova u centrima za UO i nažalost nikada nećemo

saznati je li to konačan "renking", s obzirom na to da zbog problema sa cijepjenjem protiv BKK-a njegovo sjeme nije moglo biti korišteno u Bavorskoj. Već smo više puta spomenuli da svakako treba pokušati iskoristiti njegova iznimno dobra svojstva mliječnosti (MW 126, pers. 116, protok 117), kombinirana s dobrim vimenom (113), uz "bonus" BB za kappa-kazein. Genotipizacija njegovih potomaka omogućit će nam bolje iskorištenje tih njegovih neospornih vrijednosti.

MASIV Pp i **MARTINEZ**, kao i velika većina Mahangovih sinova, imaju vrlo dobre i uravnotežene glavne indekse proizvodnih svojstava, fitnesa i eksterijera. Oprez je nužan samo kod svojstava vimena, s tim da Masiv Pp uglavnom treba poslužiti za uzgoj odlične teladi za tov i za sustav krava dojilja, a Martinez umjesto mesnih ima iznimno dobra svojstva fitnesa.

Što nam slijedi?

U sljedećim preporukama za osjemenjivanje, u svibnju, predstaviti ćemo našega novoga mladog bika kombinacije **Wobbler** x Wendlinger, koji će do tada proizvesti prve doze sjemena u CUO Varaždin. Imat ćemo i prvoga našeg bika u Češkoj, u Centru Natural. Bit će to mladi bik kombinacije **Walk** x GS Worldwide, koji nažalost nosi genski defekt pa ga ne možemo preporučiti našim centrima za UO, no za ciljano, vrlo ograničeno sparivanje moći će se koristiti.

Program uzgoja rasplodnih bikova ide dalje - izbor kandidata i genotipizacija kontinuirano se provode. Počela su i testiranja prve teladi bika Vitamina, na kojima ćemo ustrajati dok god ne dobijemo barem jednoga "pravog" kandidata za UO - bika koji će naslijediti našeg Masiva Pp - bika za uzgoj vrhunske teladi za tov i sustav krava dojilja.

Samo dalje uzgajajte, sparujte i tražite informacije, savjete i podršku - rezultati će sigurno doći.

Prvo tele ove kombinacije - čekamo gen-test

Preporučeni holstein bikovi za umjetno osjemenjivanje

Za Odbor za uzgoj SUHUH-a dr.sc. Zdenko Ivkić, zivkic@hpa.hr

Većina uzgajivača nastoji uzgojiti novu junicu bolju od majke. Kako bi u tome uspjeli, ključan je odabir bika tj. budućeg oca. Ako se ovaj korak napravi kako treba, za otprilike tri godine može se očekivati kvalitetna krava. Osim selekcije po muškoj strani (odabir bika), isto je tako važna, ako ne i važnija, selekcija po ženskoj tj. majčinoj strani. Ako u rasplodu ostavimo najslabije krave, teško možemo očekivati da ćemo od njih dobiti kvalitetne junice. Te se krave mogu osjemeniti mesnim bikovima, te tako dobiti kvalitetno tele za tov. Cilj je naših preporuka pomoći uzgajivačima da na jednostavan način odaberu odgovarajućeg bika, pri čemu treba uvažiti karakteristike rodoslovlja i rezultate genetskog vrednovanja (uzgojne vrijednosti). Najvažniji su kriteriji za izradu preporuka indeksi najvažnijih svojstava (skupni indeks, indeksi za vime i svojstva fitnesa), odsutnost genetskih defekata i dob bikova (<10 godina). Korištenje mladih bikova pridonosi boljoj kontroli srodstva. Preporučeni bikovi prikazani su prema zemlji uzgoja, a zbog lakšeg razumijevanja njihovih karakteristika i dalje se koristimo različitim bojama (**zelena** - popravlja određeno svojstvo, crna - neutralna, **crvena** - slabi).

Ponuda njemačkih bikova (tablica 1) gotovo podjednako uključuje i progene i genomske bikove. Od novih bikova tu su Movie (progeni), te Kent i Show (genomski). Na vrhu tablice progenih bikova trenutno je Beladi, koji popravlja kvalitetu mlijeka (sadržaj mliječne masti i bjelancevina), vime i dugovječnost. Nije pogodan za junice.

Među genomskim bikovima najbolji je i dalje Barkeeper. Većinu genomskih bikova čine živi bikovi iz Centra u Osiijeku, koji se odlikuju visokim skupnim indeksima i relativno malim brojem srodnika u populaciji. Za junice su prikladni oni bikovi u kojih je indeks LTo ≥ 104 (progeni) odnosno ≥ 106 (genomski).

Među skandinavskim grlima (tablica 2) prevladavaju genomski bikovi. Novi bik je Sebeo P (djelomična bezročnost), koji popravlja sadržaj mlijeka, vime i dugovječnost, ali nije pogodan za junice. Od progenih trenutno je najbolji Odense, a od genomskih Brook. Na junicama se mogu koristiti bikovi u kojih je indeks LTo ≥ 104 (progeni) odnosno ≥ 106 (genomski).

Među nizozemskim bikovima (tablica 3) nema novih imena, dominiraju genomski bikovi, od kojih se neki nedavno dobili progeni test (Bravo, Chestnut i Brasil). Na vrhu ljestvice progenih bikova i nadalje je Danno, dok je među genomskim najbolji Concert. Na junicama se mogu koristiti oni bikovi u kojih je indeks LTo ≥ 102 (progeni) odnosno ≥ 103 (genomski).

U ponudi američkih i francuskih bikova (tablica 4) izrazito prevladavaju progeni bikovi, na čijoj ljestvici i nadalje prednjači Belair. Novi bik je Gambler, koji popravlja mliječnost, vanjštinu i fitnes (zdravlje vimena i dugovječnost). Pogodan je za junice, kao i drugi bikovi u kojih je indeks LTo ≤ 6 . Među genomskim bikovima novi je Memphis, koji popravlja mliječnost, vime i dugovječnost, ali nije pogodan za junice.

Tablica 1. Bikovi iz njemačkog uzgoja

HB	Ime bika	otac/ majčin otac/ majčin djed	RZG	Mkg	mm,%	bj,%	vime	noge	RZS	RZN	LTo	cen
<i>Progeni bikovi</i>												
1318	BELADI	BOOKEM / MASSEY / HALLING	141	697	0,25	0,09	117	99	123	127	94	OS
1210	BOOM	BOOKEM / BOGART / TOYSTORY	138	1537	-0,07	-0,03	115	94	116	114	110	VŽ
1319	MOLL	MOGUL / SNOWMAN / GOLDWYN	135	1570	-0,31	-0,10	129	116	115	105	109	OS
1316	BABYLON	BOOKEM / BOLTON / MASCOL	133	708	0,07	0,16	118	104	108	109	114	OS
1317	BANESTO	BOOKEM / XACOBEO/ SHOTTLE	132	676	-0,27	0,07	125	105	116	127	95	OS
1261	EPINAL	EPIC/ DIGGER/ MAC	128	1077	-0,07	-0,06	109	111	94	113	116	VŽ
1287	LEXUS	LEXOR / SUPER / BOLTON	128	1	0,59	0,24	108	109	95	117	113	VŽ
1260	MEDICO	MERIDIAN / RAMOS / O MAN	122	1716	-0,22	-0,26	106	113	103	113	117	VŽ
1119	SECCO	SEBASTIAN / GOLDWYN / ROY	122	425	0,00	-0,10	115	118	107	116	110	VŽ
1347	MOVIE	MOGUL / SNOWMAN / DUPLEX	122	679	0,07	-0,01	135	109	113	112	105	VŽ
1063	MARSIAN*	MAN-O-MAN / SHOTTLE / ITO	121	605	-0,18	-0,01	107	107	115	110	102	OS
<i>Genomski bikovi</i>												
1307	BARKEEPER	BATTLECRY / GALAXY / BEACON	158	853	0,46	0,26	120	124	122	130	87	OS
1335	KENT	KERRIGAN/SUPERSHOT/SNOWFLAKE	149	1410	0,17	0,05	116	110	119	124	107	VŽ
1246	BUENKO*	BUENO/ DEFENDER/ BOOKEM	139	878	0,11	0,11	123	115	108	114	106	OS
1094	BOSMEN*	BOSS / ELITE / PAGEWIRE	138	903	0,10	0,18	100	119	111	109	101	OS
1334	SHOW	SHAN / BOOKEM/ BOLIVER	132	1105	-0,09	-0,08	125	122	89	121	116	VŽ
979	FALCO*	FANATIC / BRONCO / FORTUNE 3	129	970	0,03	0,05	106	105	95	111	103	OS
1286	BUCK	BUBE / HIGHLIGHT / PLANET	128	878	-0,31	-0,05	126	115	111	121	111	VŽ
1096	OVERBOY*	OVERBAY / GOLD CHIP / EIGHT	128	771	0,05	-0,06	122	99	116	122	106	OS
972	S MASTER*	SNOWMASTER/BRONCO/FORTUNE	126	1247	-0,29	0,03	111	116	102	98	101	OS
1093	ALF*	ALPINE / GOLD CHIP / EIGHT	125	254	0,14	0,15	121	95	108	118	104	OS
980	LETHAL*	LET IT SNOW/ALTAIOTA/GOLDWYN	125	1017	-0,06	0,09	117	101	102	102	91	OS
1097	SHARIF*	SHOTGLASS / ALTAIOTA / GOLDWYN	124	620	0,06	-0,03	115	100	117	115	101	OS

Legenda: *- živi bik u centru za u.o., RZG - skupni indeks, Mkg - uv za kg mlijeka, mm% - uv za sadržaj mliječne masti, bj% - uv za sadržaj bjelančevina, RZS - broj somatskih stanica, RZN - dugovječnost, LTo - lakoća teljenja (utjecaj oca - direktni utjecaj), cen - centar za u.o. koji distribuira sjeme (OS - CUS Osijek, VŽ - CUO Varaždin).

Tablica 2. Bikovi iz skandinavskih zemalja

HB	Ime bika	otac/ majčin otac/ majčin djed	NTM	MLI, kg	mm,%	bj,%	vime	noge	ZDR	DUG	LTo	cen
<i>Progeni bikovi</i>												
970	ODENSE	OPELL / BANKER / ELVIS	27	107	105	111	119	90	103	109	101	LA
1201	SPARKY	SUAREZ / SALOMON / T FUNKIS	25	100	114	116	118	107	106	106	105	LA
1205	CLARK	D COLE / LAMBADA / V BOJER	23	114	85	96	101	116	99	125	105	LA
<i>Genomski bikovi</i>												
1170	BROOK	BALISTO / DENIM / RAMOS	38	106	124	121	112	106	115	119	98	LA
1169	BROBACK	BALISTO / MANDEL / GOTFRED	33	96	123	116	117	109	104	118	117	LA
1282	RIVER	REFLECTOR / OSMUS / ZAC	32	105	103	114	128	109	111	125	105	LA
1269	ROMELLO	RODGERS/ MIRACLE/BISMARK	31	103	106	109	112	107	108	114	105	LA
1283	BRADOC	BLUSH / BYNKE / RODDING	26	87	113	119	112	113	114	122	108	LA
1173	BOSMAN	BALISTO / G-FORCE / D LIMBO	24	113	106	112	100	110	101	110	97	LA
1340	SEBEO P	SUPERHERO/ STYLE P/NUM. UNO	23	106	103	102	127	107	105	116	98	LA

Legenda: NTM - skupni indeks, MLI kg - indeks za kg mlijeka, mm% - uv za sadržaj mliječne masti, bj% - uv za sadržaj bjelančevina, ZDR - zdravlje vimena, DUG - dugovječnost, LTo - lakoća teljenja (utjecaj oca), cen - centar za u.o. koji distribuira sjeme (LA - Lactis).

Tablica 3. Nizozemski bikovi

HB	Ime bika	otac/ majčin otac/ majčin djed	NVI	Mkg	mm,%	bj,%	vime	noge	ZDR	DUG	LTo	cen
<i>Progeni bikovi</i>												
1009	DANNO	BOOKEM / BOLTON / O MAN	302	1405	-0,23	-0,04	108	115	107	612	101	NG
1239	BRAVO	BALISTO / BOWSER / SHOTTLE	275	953	0,20	0,16	107	104	109	755	107	NG
1163	CHESTNUT	CHEVROLET/SNOWMAN/GOLDWYN	267	2370	-0,36	-0,29	111	106	107	528	101	NG
1289	NATURAL	PACKMAN/ SUPER/PARAMOUNT	258	1624	-0,04	0,08	103	100	105	303	101	NG
1192	SKYFALL	G FORCE / GOLDWYN / O MAN	216	1030	0,04	0,18	104	107	97	279	107	NG
1162	BRASIL RF	BALISTO / SNOWMAN / RAMOS	155	45	0,64	0,30	110	101	103	458	100	NG
<i>Genomski bikovi</i>												
1242	CONCERT	CRESCENDO / C FORCE / GIBOR	342	2223	-0,14	0,04	105	104	105	574	102	NG
1160	FINDER	BALISTO / EPIC / GOLDWYN	315	979	0,35	0,06	112	105	107	899	105	NG
1238	SIDEKICK	SUPERSHOT/BOOKEM/BOLTON	293	1745	-0,28	-0,18	110	104	109	722	102	NG
1161	GALORE	BALISTO/GRAVITY /JORDAN 3	285	1685	-0,24	0,11	113	105	106	666	103	NG
1342	BONNE	HOTSHOT/CHEVROLET/GARRETT	280	1304	0,11	-0,02	113	102	104	623	101	NG
1323	PINTERAULT	PENLEY/BALISTO/NUMERO UNO	262	1022	-0,08	0,15	110	102	109	755	102	NG
1291	DAILY	DANNO / AUGUSTUS GOLDWYN	247	1219	-0,41	-0,12	109	110	108	413	102	NG
1290	MENTOR PP	LION P / MADDOCK/GOLDWYN	209	699	-0,09	0,02	110	103	105	556	109	NG
1270	WIFI	FANATIC / FIDELITY/GOLDWYN	194	168	0,61	0,29	103	104	101	264	102	NG
1240	ABEL	JEROD / MOGUL/FREDDIE	192	-129	0,51	0,16	109	102	106	487	102	NG

Legenda: NVI - skupni indeks, Mkg - uv za kg mlijeka, mm% - uv za sadržaj mliječne masti, bj% - uv za sadržaj bjelančevina, ZDR - zdravlje vimena, DUG - dugovječnost, LTo - lakoća teljenja (utjecaj oca), cen - centar za u.o. koji distribuira sjeme (NG - Nova Genetik).

Tablica 4. Bikovi iz SAD-a i Francuske

HB	Ime bika	otac/ majčin otac/ majčin djed	TPI	Mlb	mm,%	bj,%	vime	noge	BSS	DUG	LTo	cen
<i>Progeni bikovi</i>												
1084	BELAIR	SUPERSIRE / BOOKEM / DEX	2612	1266	0,15	0,06	2,22	1,68	3,06	5,2	7	BO
1314	OCTOBERFEST	ALTAOK / DORCY / AUDEN	2559	1860	0,05	-0,02	1,04	0,85	2,58	5,8	8	OS
1333	BALISTO	BOOKEM / WATSON / O MAN	2538	935	0,15	0,14	0,92	1,43	2,66	4,5	6	OS
1313	MODESTO	SUPERSIRE / BOOKEM / SHOTTLE	2531	1682	-0,03	0,04	1,85	1,09	2,89	5,2	7	BO
1146	MONTEREY	MCCUTCHEN / ROBUST/ZENITH	2524	660	0,09	0,06	2,88	1,76	2,96	3,8	6	OS
1332	SUPERSIRE	ROBUST / PLANET / SHOTTLE	2518	1912	0,08	0,01	0,62	-0,18	2,83	5,8	7	BO
1312	KINGBOY	MCCUTCHEN / SUPER / SHOTTLE	2494	1333	0,00	0,00	2,44	1,14	2,68	2,6	8	BO
1305	BLACKGOLD	NUMERO UNO/ROBUST/PLANET	2491	1321	0,09	0,06	0,93	1,29	3,16	3,3	7	OS
1126	BRIGHAM	NUMERO UNO / DORCY/ MAC	2483	508	0,11	-0,01	2,78	1,56	2,77	4,9	8	OS
1344	MOGUL	DORCY / MARSH / O MAN	2431	1201	0,11	0,01	3,12	2,09	3,02	2,4	6	BO
1304	GAMBLER	MOGUL/ ATWOOD/ THRONE	2429	1055	-0,03	-0,01	3,35	2,40	2,76	5,0	5	BO
896	NOMINEE	NUMERO UNO/MASSEY/RAMOS	2425	1363	0,00	0,03	0,36	0,43	2,63	5,3	7	OS
1152	MODEL	ROBUST / PLANET / SHOTTLE	2315	835	-0,02	0,04	1,34	1,65	2,99	5,3	7	RE
1049	MOCHA	SHAMROCK/ RAMOS / SHOTTLE	2280	734	0,04	-0,02	0,26	0,67	2,62	5,4	7	BO
1273	ZIGGY	SUPER / SHOTTLE / GARTER	2226	873	-0,11	0,04	0,54	-0,83	2,71	5,3	7	BO
1050	HAMMIG ISY	SANTANA / SUPERSTITION/STOL JOC	2225	1436	-0,11	0,00	1,46	0,31	2,58	3,6	7	RE
895	MAGNUS	MAN-O-MAN/SHOTTLE/MORTHY	2190	565	0,14	0,12	1,29	-0,16	2,96	-2,5	8	BO
953	CASHMONEY	OBSERVER/GOLDWYN/SHOTTLE	2181	452	0,02	0,03	1,48	0,87	2,70	4,1	7	RE
1103	CHARLIE	SHAMROCK / MAC / OUTSIDE	2135	-163	0,12	0,01	2,66	1,20	2,89	4,4	9	OS
1103	ELVYS ISY	PLANET / MASCOL / TRENT	2053	468	-0,02	0,03	0,08	-0,16	2,66	4,8	5	RE
<i>Genomski bikovi</i>												
1341	MEMPHIS	JOSUPER / MOGUL / EOLIEN	2619	2270	-0,01	-0,01	2,06	0,85	2,86	5,1	8	RE
1274	JAGGER	GALAXY/DOMEBRMAN/BAXTER	2279	1565	-0,07	-0,03	2,25	1,21	2,87	2,7	8	RE

Legenda: TPI - skupni indeks, Mlb - uv za lb mlijeka, mm% - uv za sadržaj mliječne masti, bj% - uv za sadržaj bjelančevina, BSS - broj somatskih stanica, DUG - dugovječnost, LTo - lakoća teljenja (utjecaj oca - direktni utjecaj), cen - centar za u.o. koji distribuira sjeme (OS - CUS Osijek, BO - Bosgen, RE - Repronet).

Dosadašnja ponuda bikova crvenog holsteina (Bresun, Sunred, Berlino Red, Fun P i Nova PP) dopunjena je bikom Bassom Redom. Treba istaknuti da postupno raste broj stada u kojima se koristi seksirano sjeme. Prvenstveno se njime osjemenjuju junice, zbog njihova boljeg zdravstvenog i reproduktivnog statusa. Prilikom odabira seksiranog sjemena također treba voditi računa o uzgojnim vrijednostima bika i broju srodnika u stadu. Nikako se ne smije zaboraviti da je dobra reprodukcija rezultat kvalitetne hranidbe, dobrih uvjeta držanja i dobrog upravljanja stadom, te da nikako nije izolirani dio. Samo cjelokupna briga dat će očekivane rezultate. Još jednom

ističemo preporuku o većem korištenju najboljih mladih genomskih bikova (min. 50-70%) i seksiranog sjemena, te planskom korištenju mesnih bikova zbog proizvodnje kvalitetne teladi za tov. Za sve informacije u svezi s preporučenim bikovima uzgajivači se mogu obratiti Odboru za uzgoj SUHUH-a (suhuhhrvatska@gmail.com), ili centru za umjetno osjemenjivanje koji distribuira sjeme, a u svezi s izradom plana osjemenjivanja Službi za razvoj govedarstva HPA (e-mail: govedarstvo@hpa.hr ili tel. 01/3903-129). Na koncu u ime Odbora za uzgoj SUHUH-a svim uzgajivačicama i uzgajivačima želim blagoslovljen Božić i sretnu novu 2019. godinu.

Stočarske izložbe kao posebno veselje

Deset godina provodimo ciljano sparivanje krava, a osobito pazimo na proizvodnju, protok mlijeka i okvire

Razgovarao Željko Picig, bacc.ing.agr.

Krava Saloma obitelji Bačani iz Rumenjaka, malog mjesta u općini Sveti Ivan Žabno, proglašena je šampionkom na Državnoj stočarskoj izložbi u Gudovcu. Saloma je navršila devet godina i iza nje je pet teljenja. Njezina je proizvodnja 8000 kg mlijeka i bila je prva u Gudovcu još kao junica 2014. Šampionka je bila 2015., 2016. i 2018. godine - rekao nam je vrsni mladi uzgajivač goveda Dejan Bačani, s kojim smo razgovarali na njegovu obiteljskom gospodarstvu.

U obitelji Bačani osim Dejana žive njegovi otac, majka i sestra. Uzgajaju 27 krava, a od toga je 21 holstein pasmine, pet simentalki i jedna smeđe pasmine. S pomlatkom ukupno drže 40 grla. Ostvaruju dnevnu proizvodnju od 400 litara mlijeka sa 4,2% mliječne masti i oko 3,3% proteina. Krave drže u staji slobodnog tipa sa 20 ležišta s ispuhom. Uzgojem krava počeli su se baviti prije 14 godina, a posjeduju 20-ak hektara zemlje.

Dejan Bačani obožava stočarske izložbe. - Stočarskim se izložbama jako veselim, družim se s ostalim

uzgajivačima i razmjenjujemo iskustva. U deset godina pripremio sam 50-ak krava za izložbe - ošišao ih, okupao i uredio. Uglavnom sam sudjelovao na izložbama s holstein kravama, ali išao sam i sa simentalkama.

Edukacija kao temelj uspjeha

- Prije dvije godine upisao sam magisterij u Sloveniji, smjer stočarstvo na fakultetu u Mariboru. Ostao mi je još diplomski rad i ove godine planiram imati diplomu u rukama. Želja mi je pronaći posao u struci. Volio bih raditi neki posao vezan za reprodukciju, po mogućnosti u Hrvatskoj, a uz posao uvijek mogu pomoći doma. Diplomina mi znači da sam uspio u životu, a rad na farmi puno mi je pomogao. Naime, sve na fakultetu bilo mi je jasno, nisu me mučile nepoznanice, a na farmi radim s puno više razumijevanja - objasnio nam je mladi uzgajivač Bačani i pritom istaknuo: - Na genetici radim od kada

sam upisao srednju školu. Već deset godina provodim ciljano sparivanje, osobito pazim na proizvodnju, protok mlijeka i okvire. U posljednje sam vrijeme koristio bikove Snory, Alf, Shariff, Orakel i mnoge druge. Dosta čitam i savjetujem se s prijateljima, a ciljanim sparivanjem i vrhunskom genetikom povećao sam proizvodnju, krave su dugovječnije, noge su bolje - korekciju papaka obavljamo samo jednom godišnje. Naš je cilj povećati proizvodnju, i to vrhunskom genetikom, a na lošijim životinjama mogu se koristiti i lošiji bikovi. Treba kazati da skuplji bik nije nužno i bolji bik. Bitno je da ima one karakteristike koje ja želim.

Pripremamo se za izložbe!

A kada je riječ o našoj nacionalnoj govedarskoj stočarskoj izložbi u Gudovcu, Dejan ponosno ističe: - Puno sam se pripremao za Gudovac, jedno četvrto i jedno peto, dva treća mjesta i jedna šampionka rezultati su Gudovca 2018. godine. Nisam očekivao da će Saloma ponovno biti šampionka, a ove ju je godine predvodila moja sestra Lorena - s ponosom nam kaže Bačani.

Ukućani su dodali kako je njihovo selo posebno i kako sve obitelji u mjestu imaju i više od 20 krava na svojim gospodarstvima. - Mi smo vjerojatno jedino selo u Svetom Petru Čvrstecu koje se bavi proizvodnjom mlijeka. Gotovo svi smo u Dukatu, a jedan je susjed u Vindiji.

Dosta čitam i savjetujem se s prijateljima, a ciljanim sparivanjem i vrhunskom genetikom povećao sam proizvodnju, krave su dugovječnije, noge su bolje - korekciju papaka obavljamo samo jednom godišnje, kaže mladi Dejan Bačani

Stižu bolji dani

Dejan Bačani najavio je bolje dane za svoju obitelj. - Iduće godine više nećemo imati kredit i ako se zadrži ova cijena mlijeka, i ako se još malo podigne, bit će dobro. Količinom hrane koju smo pripremili trebala bi biti ovo dobra godina. Na mjeru Ministarstva poljoprivrede za kupnju krava nismo se javili jer smo ostavili osam prvotelki. Ako će mjere biti i na godinu, onda bismo se javili i pojačali broj simentalki na farmi - kazao nam je Bačani koji je nedavno bio i na edukaciji u Poljskoj.

- Bio sam sa Zdenkom Ivkićem i Marijanom Sučijom iz Hrvatske poljoprivredne agencije i Tomislavom Golubom s farme Žitar na edukaciji u Poljskoj. Radilo se o predvođenju i pripremanju životinja za izložbu, a drugog dana išli smo na farmu s oko 2000 holstein krava. Bilo je pripremljeno nekoliko kolekcija krava i podijelili smo se u timove. Želio bih postati sudac na izložbama, a da bih to postao trebam proći međunarodne tečajeve za suca - rekao je vrsni uzgajivača Dejan Bačani i završio razgovor riječima: - Treba biti uporan i ustrajati u svojem poslu.

110 godina djelovanja Hrvatske stočarske udruge Gola

Marijan Sučija, mag.ing.agr.
Hrvatska poljoprivredna agencija

U Goli na području Prekodravlja 17.11.2018. svečano je obilježena 110. godišnjica djelovanja Hrvatske stočarske udruge Gola. Pritom su se okupili brojni uzgajivači, domaći i strani gosti, a uz ostale je ondje bio i Jože Smolinger, predstavnik Saveza uzgajivača simentalškoga goveda Slovenije.

U organizaciji Hrvatske stočarske udruge Gola, općine Gola i Hrvatske poljoprivredne agencije pripremljen je bogat stručni program. Pozdravne riječi uputili su načelnik općine Gola dr. med. Stjepan Milinković i predsjednik udruge Franjo Rac. Svečana manifestacija započela je okruglim stolom "110 godina uzgoja simentalškog blaga u Prekodravlju i Hrvatskoj", i to u prostoru osnovne škole u Goli. Predavači dr. sc. Ivan Jakopović i dr. sc. Zdenko Ivkić održali su predavanja u svezi s genetskom izgradnjom i uzgojnim izazovima, kako u prošlosti, tako i u sadašnjosti te budućnosti.

Živa i konstruktivna rasprava svjedoči o velikom zanimanju uzgajivača iz tog područja, te o njihovoj opredjeljenosti da ustraju u proizvodnji i genetski unaprijede svoja stada.

Nakon stručnih predavanja uslijedila je svečana izložba goveda, koju je otvorio ravnatelj Hrvatske poljoprivredne agencije doc. dr. sc. Zdravko Barać. U dvije kolekcije - steone junice i krave - predstavljeno je ukupno 16 simentalških grla, a komisija za ocjenu (Jože

Smolinger, Franjo Poljak i Zdenko Ivkić) odabrala je po tri najbolja grla iz svake kolekcije, te šampionku izložbe. U kolekciji steonih junica prvonagrađena je Linda uzgajivača Mladena Novaka iz Gole. Drugonagrađena je Mirna uzgajivača Zdravka Vedriša iz Novačke, a trećenagrađena Cifra uzgajivača Ivana Kuzmića iz Otočke.

U kolekciji krava prvonagrađena je Duda uzgajivača Stjepana Pašice iz Gole, drugonagrađena Lipa (gospodarstvo Zlatni kompas iz Gole), a trećenagrađena Odra uzgajivača Stjepana Pašice iz Gole. Šampionkom izložbe proglašena je krava Cifra uzgajivača Ivana Kuzmića iz Otočke, kojem je ravnatelj HPA doc. dr. sc. Barać dodijelio šampionsko zvono.

Nakon izložbe uslijedila je svečana sjednica udruge, na kojoj su prigodne riječi uputili potpredsjednik Vlade i ministar poljoprivrede Tomislav Tolušić, ravnatelj HPA doc. dr. sc. Barać, saborski zastupnik Damir Felak, zamjenik župana Koprivničko-križevačke županije Darko Sobota i načelnik općine Gola Milinković. Predsjednik udruge Franjo Rac zaslužnim je pojedincima i organizacijama uručio prigodne poklone. Hrvatska stočarska udruuga Gola jedna je od najstarijih udruuga uzgajivača goveda u našoj državi, a svojim je radom umnogome pridonijela razvoju ove pasmine u Hrvatskoj.

Važna obavijest za sve uzgajivače i osobe koje se bave prometom uzgojno valjanih grla!!!

Josip Crnčić, struč. spec. ing. agr., Hrvatska poljoprivredna agencija

Kako smo već objavljivali u nekoliko brojeva našeg časopisa, Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalškoga goveda (H.U.SIM.) i Saveza udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda (SUHUH) sukladno ugovoru potpisanom s Hrvatskom poljoprivrednom agencijom (HPA) već nekoliko godina izdaju rodovnike za matična grla simentalške i holstein pasmine. Izdavanje pedigrea od strane saveza ide sve bolje, osobito za bikove koji se koriste u prirodnom pripustu. Što se tiče prometa ženske teladi i junica ne možemo biti u potpunosti zadovoljni, jer je traženih pedigrea malo dok informacije dobivene s terena i putem JRDŽ-a govore da je promet ovom stokom puno veći. Stoga Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalškoga goveda i Savez udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda apeliraju na uzgajivače neka se pridržavaju Zakona o stočarstvu (NN 70/97, 36/98, 151/03, 132/06, 14/14) članka 22., koji glasi:

“U prodaju se smije staviti uzgojno valjana životinja, propisno obilježena, odnosno pouzdano opisana (konji), koja posjeduje rodovnik ili potvrdu o podrijetlu”.

Sukladno navedenom, ovom prilikom u kratkim ćemo vam crtama ponoviti proceduru izdavanja rodovnika kako bismo vam olakšali proces njegova izdavanja te kako bismo izbjegnuli greške koje se povremeno događaju u tom procesu.

- **Zahtjev za izdavanje uzgojne dokumentacije uzgajivač popunjava u najbližem uredu Hrvatske poljoprivredne agencije.**
- **Troškove izdavanja uzgojne dokumentacije snosi uzgajivač koji prodaje grlo, a ne kupac!**
- **Troškovi izdavanja uzgojne dokumentacije plaćaju se H.U.SIM.-u ili SUHUH-u, ovisno o tome je li riječ o simentalškoj ili holstein pasmini goveda. Za sve druge pasmine goveda (smeđu, sivu, autohtone pasmine...) izdavanje uzgojne dokumentacije i naplatu i dalje obavlja HPA!**
- **Cjenik usluga izdavanja uzgojne dokumentacije zajedno s podacima saveza koji su potrebni za plaćanje navedene usluge uzgajivači mogu dobiti u uredu HPA u kojemu prilažu zahtjev.**
- **Uzgajivač će dobiti uzgojnu dokumentaciju na svoju kućnu adresu nakon plaćanja usluge.**

Na kraju treba reći kako je ovakva praksa uobičajen u svim zemljama EU-a i predstavlja važan izvor financiranja rada uzgajivačkih saveza. Stoga uzgajivače upozoravamo - ako prilikom prometovanja uzgojno valjanom stokom ne traže izdavanje rodovnika ne samo da krše Zakon o stočarstvu te sukladno tome riskiraju i prekršajno kažnjavanje, već i na taj način uskraćuju financijska sredstva savezima koji svojim radom znatno pridonose razvoju uzgoja.

Održana radionica radne grupe Exterieur i upravni odbor Europskog saveza uzgajivača simentalske pasmine goveda

Josip Crnčić, struč.spec.ing.agr.
Hrvatska poljoprivredna agencija

Već tradicionalno svake godine Europskog savez uzgajivača simentalske pasmine goveda-ESF organizira radionicu za linearnu ocjenu krava simentalske pasmine. Tako je i 2018. godine od 11. do 12. rujna u češkom mjestu Bystrici nad Pernštejnem održana radionica radne grupe Exterieur i sastanak upravnog odbora ESF-a.

Domaćin skupa bio je Češki savez uzgajivača simentalskoga goveda, a osim domaćina Čeha sudjelovali su i predstavnici Austrije, Njemačke, Italije, Slovačke, Mađarske, Slovenije, Rumunjske i Hrvatske. Hrvatsku su predstavljali djelatnici Hrvatske poljoprivredne agencije dipl.ing. Aleksandar Kljujev i struč.spec.ing.polj. Josip Crnčić, koji je kao tajnik i voditelj uzgoja za simentalsku pasminu goveda pri Središnjem savezu hrvatskih uzgajivača simentalskoga goveda bio i predstavnik saveza.

Prvog je dana u poslijepodnevnom satima održan praktični dio radionice Exterieur grupe na obližnjoj farmi krava simentalske pasmine. Nakon praktičnog, održan je teoretski dio radionice. Sudionicima su predstavljene sve novosti u linearnom ocjenjivanju krava simentalske pasmine, s naglaskom na uvođenje položaja stražnjih sisa kao novog svojstva koje više neće biti gledano kao mana. Također, na izračun skupne ocjene za noge neće više toliko veliki utjecaj imati ocjene za visine papaka između 4 i 6. Ocjene 1-3 imale su veći negativan utjecaj na skupnu ocjenu za noge. Navedene će se promjene u izračunu skupne ocjene nogu početi primjenjivati od 1. travnja 2019. godine. U sklopu teoretskog dijela, svaka država sudionica iznijela je kratak izvještaj o provedbi linearne ocjene vanjšine krava u njihovim zemljama.

Ocjena i izložba krava

Drugog je dana u prijepodnevnom satima održan drugi dio praktičnog dijela radionice. Sudionici u bili podijeljeni u skupine po državama, a svi ocjenjivači odnosno skupine ocijenili su šest istih krava koje su imale različiti broj laktacija. Ocjenjivane su dvije krave u 1.

laktaciji, dvije u 2. laktaciji, te dvije krave u 3. laktaciji. Ocjenjivači su ocjenjivali na svojim mobilnim uređajima, i to pomoću aplikacije *Fleckscore online*, koja je dostupna putem interneta. Za navedeno ocjenjivanje za sudionike je na farmi bio osiguran besplatni Wi-Fi. Nakon ocjenjivanja izvršena je evaluacija ocjena svih sudionika, a glavni suci pritom su upozorili na eventu-

alne pogreške u ocjenama i iznijeli usmene preporuke radi postizanja bolje harmoniziranosti ocjenjivanja pojedinačnih i skupnih svojstava svih sudionika.

U poslijepodnevnom satima drugog dana održan je sastanak upravnog odbora ESF-a. Raspravljana su pitanja organizacije ESF-a, problematika članstva i organizacija sljedećeg kongresa, ali i tehnička i stručna pitanja vezana za provedbu genotipizacije muških i ženskih potomaka u članicama ESF-a te problematika provedbe nove uredbe EU-1012 vezano za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina.

Trećeg su dana sudionici radionice obišli Češku državnu izložbu simentalske pasmine goveda.

U sklopu izložbe prikazano je bilo 71 grlo podijeljeno u četiri kolekcije: kolekcija prvotelki, kolekcija krava sa 2 teljenja, kolekcija krava sa 3 teljenja i kolekcija krava sa 4 i više teljenja.

Treba svakako istaknuti da je izložba bila vrhunski pripremljena, s odlično pripremljenim prostorom za stoku i predvođenje, te iznimno dobro pripremljenim kravama vrhunske kvalitete. Glavni sudac izložbe bio je Jože Smolinger iz Slovenije.

Europska škola suđenja

*Marijan Sučija, mag.ing.agr.
Hrvatska poljoprivredna agencija*

U Poljskoj, u gradu Gnievu, od 18. do 20. rujna održana je Europska škola suđenja 2018. za suce holstein pasmine goveda. Organizatori međunarodne radionice bili su Poljska federacija uzgajivača goveda i Europsko udruženje uzgajivača holstein goveda (EHRC). Iz Hrvatske su sudjelovali Zdenko Ivkić i Marijan Sučija iz Službe za razvoj govedarstva HPA, te mladi uzgajivači Dejan Bačani i Tomislav Golub iz Saveza udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda.

Ciljevi radionice bili su razmjena iskustava, informacija i novosti vezanih za teoretske podloge europske filozofije suđenja na izložbama holstein pasmine, s naglaskom na praktični dio, ali i ujednačavanje suđenja shodno pojedinačnim uzgojnim ciljevima. Odlično pri-

premljenoj radionici prisustvovala su 33 sudionika iz osam zemalja. U teorijskom dijelu tri predavanja održali su članovi EHRC radne grupe za vanjštinu, a obrađene su teme: suđenja na izložbama, pravila prezentiranja goveda (priprema i vođenje), te dobrobit životinja na izložbama. Praktični dio održan je na velikoj mliječnoj farmi sa 1000 krava, na kojoj je bio priređen izvrstan prostor za predvođenje i održana izložba.

Prikazano je šest kolekcija krava i junica sa po pet grla u svakoj kolekciji. Sudionici su bili podijeljeni u skupine koje su zajedno s dodijeljenim sucem rangirale krave te prezentirale rezultate rangiranja, sve u cilju ujednačavanja kriterija suđenja. Osim rangiranja grla, vrlo važan dio predstavljalo je i komentiranje odabira uz iznošenje najvažnijih obrazloženja, čemu je posvećena velika pažnja glavnih sudaca.

Škola suđenja održava se svake dvije godine u drugoj državi. Tako je 2016. godine škola suđenja bila organizirana u Osijeku, a sudjelovalo je tridesetak sudionika iz 12 zemalja. Organizatori su bili Savez udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda, Hrvatska poljoprivredna agencija i tvrtka Belja d.d., na čijoj je farmi bio organiziran praktični dio.

Uzgojna i proizvođačka organizacija

Dugo i predugo traju nastojanja naših uzgojnih udruga i saveza da postanu ozbiljne, profesionalne, komercijalne organizacije, koje bi imale moć kontinuirano osiguravati svojim članovima dodanu vrijednost na tržištu za rasplodnu i tovnu stoku

*Stručni tajnik Saveza
Damir Pejaković, dipl.ing.agr.*

Jedna od naših najaktivnijih uzgojnih organizacija u protekla dva desetljeća bila je Udruga uzgajatelja simentalca Vrbovec, koja je prije nekoliko godina okupila članove četiriju postojećih udruga na prostoru Zagrebačke županije i Grada Zagreba u jedan županijski savez i pokrenula postupak priznavanja proizvođačke organizacije.

Vodstvo saveza u "stočarskom centru" Zagrebačke županije - općini Dubrava

Vodstva dotadašnjih udruga prerasla su u vodstvo županijskog saveza uzgajivača simentalca, a zaposlili su mladog inženjera agronomije na poslovima vezanim za priznavanje proizvođačke organizacije i apliciranje na Mjeru 9 Programa ruralnog razvoja. Ti su se poslovi pokazali administrativno vrlo zahtjevni i dugotrajni pa je cijeli proces trajao gotovo tri godine. No, isplatilo se. Savez uzgajivača simentalcoga goveda Zagrebačke županije i Grada Zagreba danas je priznata proizvođačka organizacija u govedarstvu i odobrena su joj znatna sredstva iz Mjere 9 PRR za provedbu programa (poslovnog plana) u trajanju od pet godina. To je omogućilo vodstvu saveza zapošljavanje dvojice djelatnika i uspostavljanje i opremanje stalnog ureda u Vrbovcu.

Kakvi su planovi?

Po uzoru na uzgojne udruge u Austriji i Njemačkoj, ambicije su našeg saveza baviti se ne samo uzgojem,

nego i tržišnim vrednovanjem uzgojene kvalitetne stoke - rasplodne i tovnje. Većinu članova, uzgajivača simentalca kroz sve ove teške godine na životu je održalo upravo to što su proizvodili i mlijeko i meso i rasplodnu stoku. Kvaliteta našeg simentalca na visokoj je razini i to je na prvom mjestu. Inzistirat će se i dalje na najvišoj mogućoj kvaliteti simentalca u dvojnoj proizvodnji mlijeko-meso. Održivo visoka proizvodnja kvalitetnog mlijeka, uz odličnu plodnost i zdravlje te vrhunska telad za tov kvalitete su na kojima se kontinuirano radi i radit će se i dalje. Zapošljavanje profesionalaca omogućit će objedinjavanje ponude rasplodne i tovnje stoke i zajednički nastup na domaćem i stranim tržištima. U uskoj suradnji s domaćim, lokalnim kupcima - mesoprerađivačima, koji cijene kvalitetu simentalca, radit će se na brendiranju i zajedničkom pronalasku tržišta koja su tu kvalitetu spremna adekvatno platiti. Zagrebačka županija do sada je podržavala i podržavat će i dalje projekte organiziranih uzgajivača. Kroz sve ove godine upornošću vodstva udruge i podrškom brojnih članova stvoreni su temelji ozbiljne, profesionalne organizacije, na kojima dalje treba graditi sustav po mjeri uzgajivača.

Ključno - zaustaviti klanje ženske teladi

Za dugoročno poboljšanje stanja u govedarstvu neophodno je stimulirajućim mjerama znatno smanjiti i zaustaviti klanje ženske teladi. Zadatak je proizvođačke organizacije svojim djelovanjem stalno povećavati potražnju za kvalitetnom ženskom teladi i rasplodnim junicama, a institucije moraju prepoznati tu kritičnu točku i poticajnim mjerama olakšati odluku uzgajivačima da ostavljaju žensku telad za rasplod umjesto klanja.

Dakle, iza nas je mukotrpana borba za opstanak uzgojne i proizvođačke organizacije, a pred nama najmanje pet godina mukotrnog rada u izgradnji sustava koji će postati trajna, ozbiljna, komercijalna i stručna podrška članovima, uzgajivačima u svakodnevnom poslovanju i sigurnost za budućnost.

**Savez uzgajivača
simentalskog goveda
Zagrebačke županije
i Grada Zagreba**

**Priznata *PROIZVOĐAČKA ORGANIZACIJA*
u sektoru govedarstva (korisnik Mjere 9 PRR)**

**Koncept uzgoja goveda koji živimo:
*proizvodimo i mlijeko i meso na istim OPG-ima
uzgajamo krave, junice, bikove i tovimo svoju junad***

VRHUNSKI HRVATSKI SIMENTALAC
*sastavni dio europske Fleckvieh populacije
najbolje pasmine dvojnih osobina na svijetu*

Organizirano prodajemo:

- Rasplodne junice i žensku telad
- Rasplodne bikove za UO i PP i mušku telad
- Utovljene bikove - mlada i zrela junetina
- Krave i junice za klanje

Sjedište: VRBOVEC, Križevačka 4, 01-2032-545

Darko Tarandek 099-755-7813

simentalac@simentalac.com

Nikola Kostiha 098-377-527

www.simentalac.com

WAUS
Jurkas

WAMURES
Mužinić

MOZILLA
Horvatić

HEVIN BB
Burek

MASIV Pp
Sikora

CENTAR ZA UMJETNO OSJEMENJIVANJE
GOVEDA d.o.o. VARAŽDIN

www.cuo.hr, www.cuovz.com

info@cuo.hr

42000 VARAŽDIN, Trg Ivana Perkovca 24, telefon, faks: 042/204 363

HRVATSKI UZGOJNI PROGRAM

MOZILLA

HEVIN BB

WAMURES

VRHUNSKI BIKOVI

MASIV Pp

HURLY

WABAN

VILLEROY